

GemeenteDSO Uw partner bij de
implementatie van de Omgevingswet.

GemeenteDSO is een samenwerkingsverband van IDgis, Value&Result en Royal HaskoningDHV

GemeenteDSO

GemeenteDSO: *Wat is het?*

- ✓ **Integrale ketenoplossing** voor digitale beschikbaarstelling conform DSO.
- ✓ **Multidisciplinaire** dienstverlener voor gemeenten in de transitie naar het omgevingsplan
- ✓ Specifieke behoeften van **uw gemeente** staan centraal.
- ✓ Dienstverlening in de vorm van een **interactief proces** van begeleiding, advisering en samenwerking.
- ✓ Strategisch gericht op samenwerken met **3^e partijen** (leveranciers, VNG, omgevingsdienst enz.).

Marktplaats voor: bevoegd gezag <-> software leveranciers <-> dienstverleners

vraag & aanbod

GIS_{kit} IAM⁴ moxio ?

VISMA | roxit Tercera NedGraphics ?

Geodan FLO Legal Berkeley Bridge regeldienst.nl

knowledgevalues DIGITALE CHECKLISTEN ?

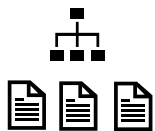
Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

IDGIS

Value Result
Business Solutions

GemeenteDSO

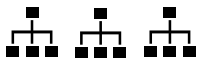
Bestaande regels
beleid,
programma's
doelen

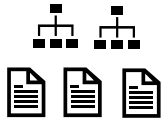
Bruidsschat

Standaarden
Bkl, Bal
omgevings-
verordening

Staalkaarten
Casco VNG
Ontwerptool

Teksten

Juridische teksten

Planopsteller

Regelbeheer

Regelbeheerder

Regels

Input voor
planproces

Doelen stellen

Structuur
bepalen

Uitwerken
en testen

Toepasbaar
maken

Beschikbaar
stellen

Integrale ketenaanpak

GEO Specialist

Kaartlagen

Kaarten

Omgevingsplannen

STOP/TPOD/IMOP

DSO-LV

Toepasbare regels

STTR/IMTR

GemeenteDSO

2018 gestart met het programma
Omgevingswet; Onder het motto:

“Leren door te doen”.

Gestart met implementatie van de Omgevingswet door opstellen van een *Omgevingsvisie*, gestart met de *intaketafel* als onderdeel van de omgevingstafel, aanvang gemaakt met het aansluiten op het *Digitaal Stelsel Omgevingswet* en starten met het *omgevingsplan*.

Pilot Omgevingsplan

Vanuit het Programma Omgevingswet is de afgelopen maanden een pilot uitgevoerd om te komen tot een start omgevingsplan.

Startdatum 20 maart 2020
Einddatum 09 juli 2020

Collega's met verschillen expertises/rollen die hebben deelgenomen:

- Medewerkers GEO
- Beleidsmedewerkers ruimtelijke ontwikkeling
- Stedenbouwkundig ontwerper
- Beleidsmedewerker omgevingsdienst Twente

Ondersteuning van GemeenteDSO op alle verschillende disciplines

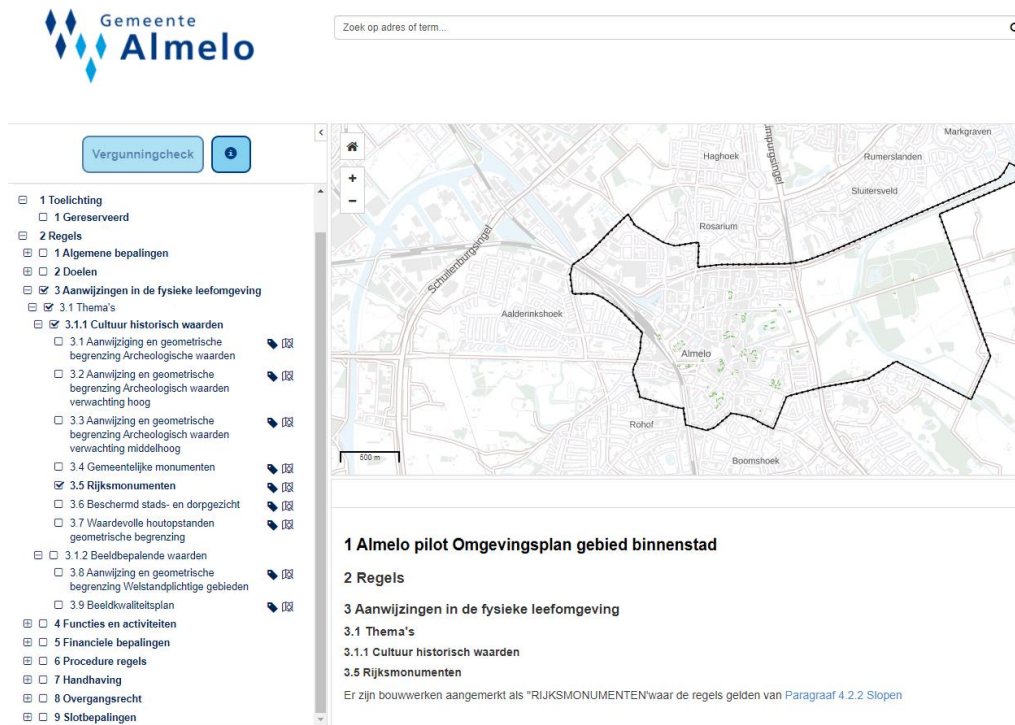

Samenvoegen van de gegevens

❖ Export GEO

❖ Export Juridische regels

❖ Export toepasbare regels

Logo of Gemeente Almelo

Zoek op adres of term...

Vergunningcheck

- 1 Toelichting
  - 1 Gereserveerd
- 2 Regels
  - 1 Algemene bepalingen
  - 2 Doelen
  - 3 Aanwijzingen in de fysieke leefomgeving
    - 3.1 Thema's
      - 3.1.1 Cultuur historisch waarden
        - 3.1 Aanwijzing en geometrische begrenzing Archeologische waarden
        - 3.2 Aanwijzing en geometrische begrenzing Archeologisch waarden verwachting hoog
        - 3.3 Aanwijzing en geometrische begrenzing Archeologisch waarden verwachting middelhoog
        - 3.4 Gemeentelijke monumenten
        - 3.5 Rijksmonumenten
        - 3.6 Beschermd stads- en dorpsgezicht
        - 3.7 Waardevolle houtopstanden geometrische begrenzing
      - 3.1.2 Beeldbepalende waarden
      - 3.8 Aanwijzing en geometrische begrenzing Welstandplichtige gebieden
      - 3.9 Beeldkwaliteitsplan
  - 4 Functies en activiteiten
  - 5 Financiële bepalingen
  - 6 Procedure regels
  - 7 Handhaving
  - 8 Overgangsrecht
  - 9 Stobepalingen

Map showing the selected area in Almelo. The map includes labels for various locations: Schallieburwoning, Aalderninkhoek, Almelo, Rohof, Boomschoek, Haghoek, Rosarium, Markgraven, Rumerlanden, Sluiterveld, and Boomschoek. A scale bar indicates 500 m.

1 Almelo pilot Omgevingsplan gebied binnenstad

2 Regels

3 Aanwijzingen in de fysieke leefomgeving

3.1 Thema's

3.1.1 Cultuur historisch waarden

3.5 Rijksmonumenten

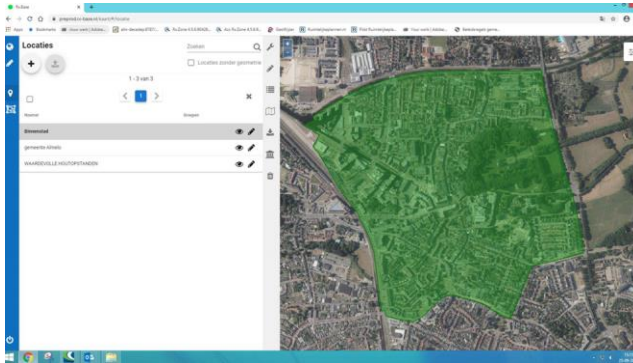
Er zijn bouwwerken aangemerkt als "RIJKSMONUMENTEN" waar de regels gelden van Paragraaf 4.2.2 Slopen

Conclusies

- Ga aan de slag, want er is meer te doen dan je denkt; “Leren door te doen”
  - Al doende ontstaan er nieuwe opgaven (denk hierbij aan aanpassen / actualiseren beleid)
  - Een integrale ketenaanpak zorgt ervoor dat je met elkaar scherp krijgt wat de veranderingen van de omgevingswet zijn
  - De omgevingswet vraagt een andere manier van werken, veel verschillende expertises die met elkaar moeten gaan samenwerken
  - Goede afstemming met elkaar, want data en keuzes moeten op elkaar afgestemd zijn, werken in overzichtelijke stappen, vaste contactmomenten
  - Samenwerking
- Iedereen heeft een beeld gekregen hoe en met wie er samengewerkt moet gaan worden, maar ook wat de gevolgen kunnen zijn wanneer dit niet gebeurt.

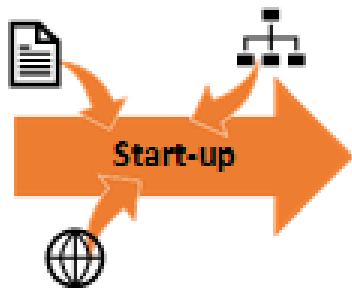
Vervolg

- Verder met het omgevingsplan deel Binnenstad

- Waarbij in kleine stappen naar concrete werkingsgebieden, juridische en toepasbare regels gaan, met als streven om in 2025 een Omgevingsplan gereed te hebben;

Stap 1: Stappenplan (kick-off)

Opzetten omgevingsplan

- ✓ Overzicht proces, eisen en keuzes
- ✓ Gebiedskeuze en -analyse
- ✓ Doelstellingen en beleid
- ✓ Opzet projectstructuur

Het doel is om de juiste richting te kiezen voor het maken van uw omgevingsplan

Stap 2: TEKSTEN Juridische

Juridische teksten

Opzetten van de (juridische) regelbibliotheek

- ✓ Regel-inventarisatie
- ✓ Regelstructuur en casco
- ✓ Regels bruidsschat, top-10 en staalkaarten
- ✓ Annoteren (werkwijze en keuzes)

Het doel is om inzicht te hebben in de aard en scope van de regels van een omgevingsplan en om voor het opstellen van de regels doordachte keuzes te kunnen maken.

Ontwerpen juridische regels

> Start-omgevingsplan

> structuur juridische regels

> handleiding omgevingsplannenmaker VNG

- Stappenplan
- OntwerpvrAGEN
- Regelmodel
- VNG-casco
- Structuur start-omgevingsplan

Stappenplan

- ❑ **Stap 1** - Wat wil ik waar regelen en waarom?
  - beleidskaders, doel OP, mate van sturing

- ❑ **Stap 2** - Wat moet, wil of kan ik regelen in het omgevingsplan?
  - Ow-onderwerp, regels rijk/provincie, verordeningen, bruidsschat

- ❑ **Stap 3** - Hoe wil ik het regelen?
  - aanvullende ontwerp vragen

Ontwerp vragen

1. Wilt u de activiteit op een locatie toestaan of uitsluiten?
2. **Hoe worden de regels gegroepeerd?** ----- → **structuur bepalen**
3. Welke type regel wordt gebruikt?
4. Zijn de regels voor het grondgebied uniform?
5. Is het wenselijk om ook een register op te stellen en te beheren?
6. Is het wenselijk om een register op te nemen?
7. Ontwerp schema werkingsgebieden, beslistabel en paragraafindeling
8. Wie is de normadressaat?
9. Zijn er andere begrippen toegepast dan de begripsbepaling in de wet?
10. Is er een algemene beoordelingsregel nodig voor afwijking specifieke beoordelingsregels?
11. Zijn er beheer of onderhoudsverplichtingen of gedoogplichten?
12. Zijn er financiële bepalingen?
13. Zijn er procedureregels?
14. Zijn er strafbepalingen of regels voor VTH aan de orde?
15. Is er overgangsrecht noodzakelijk?

Regelmodel

Keuze tussen twee regelmodellen, STOP-TPOD staat beide toe:

Activiteitenmodel

- geen functieaanduidingen, alleen regels over activiteiten.

Functieaanduidingsmodel

- gebruik van functieaanduidingen om (groepen van) activiteiten aan te duiden in juridische regels.

Structuur VNG-Casco

Hoofdstuk 1   **Algemene bepalingen**

Hoofdstuk 2   **Doelen**

Afdeling 2.1   Doel omgevingsplan
Afdeling 2.2   Verplichte omgevingswaarden
Afdeling 2.2   Facultatieve omgevingswaarden

Hoofdstuk 3   **Programma's**

Afdeling 3.1   Programma's met programmatische aanpak

Hoofdstuk 4   **Aanwijzingen in de fysieke leefomgeving**

Afdeling 4.1   Bebouwde kom
Afdeling 4.2   Moderniseringslocaties
Afdeling 4.3   Gebiedsontwikkelingslocaties
Afdeling 4.4   Cultureel erfgoed
Afdeling 4.5   Stille gebieden
Afdeling 4.6   [etc., etc., etc.]

Hoofdstuk 5   **Activiteiten**

Afdeling 5.1   Inleidende bepalingen
Afdeling 5.2   Benutten van de fysieke leefomgeving
Afdeling 5.3   Bouwactiviteiten, aanlegactiviteiten, sloopactiviteiten
Afdeling 5.4   Milieubelastende activiteiten
Afdeling 5.5   Activiteiten op of bij wegen of bij wateren in beheer bij de gemeente
Afdeling 5.6   Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed
Afdeling 5.7   Activiteiten met betrekking tot planten en dieren
Afdeling 5.9   [etc, etc, etc.]

Hoofdstuk 6

Afdeling 6.1   Beheer en onderhoud
Afdeling 6.2   Onderhoud- en instandhoudingsverplichtingen
Gedoogplichten

Hoofdstuk 7

Afdeling 7.1   **Financiële bepalingen**
Afdeling 7.2   Kostenverhaal
Nadeelcompensatie

Hoofdstuk 8

Afdeling 8.1   **Procesregels**
Afdeling 8.2   Voorbereiding van besluiten
Afdeling 8.3   Gemeentelijke projecten van publiek belang
Afdeling 8.4   Advies
Afdeling 8.5   Maatschappelijk draagvlak
Andere bestuursorganen

Hoofdstuk 9

Afdeling 9.1   **Handhaving**
Afdeling 9.2   Strafbepalingen
Kwaliteitsbevordering en afstemming uitvoering en handhaving

Hoofdstuk 10

Afdeling 10.1   **Monitoring en informatie**
Monitoring

Hoofdstuk 11

Afdeling 11.1   **Overgangsrecht**
Afdeling 11.2   Overgangsrecht
Bruidsschat

Hoofdstuk 12

Afdeling 12.1   **Slotbepalingen**
Afdeling 12.2   Uitvoerbaarheid en evaluatie
Overige bepalingen

Bijlagen bij het omgevingsplan

Structuur VNG-Casco (activiteiten)

Casco gaat uit van ordening op basis van oogmerken van regels:

- Hoofdstuk 4
  - toewijzing regels aan gebieden en locaties (oogmerk: wat mag waar)
- Hoofdstuk 5
  - regels over benutten van gronden (oogmerk: functionele inrichting)
  - regels over bouwen en andere werken (oogmerk: ruimtelijke inrichting)
  - regels over milieubelastende activiteiten (oogmerk: bescherming milieu)

Andere indeling is mogelijk, bijvoorbeeld alle regels per thema/functie gegroepeerd.

Structuur start-omgevingsplan

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Hoofdstuk 2 Doelen

Afdeling 2.1 Doel omgevingsplan
Afdeling 2.2 Verplichte omgevingswaarden
Afdeling 2.2 Facultatieve omgevingswaarden

Hoofdstuk 3 Programma's

Afdeling 3.1 Programma's met programmatische aanpak

- ❖ **Algemene regels** - algemene regels voor de hele gemeente
- ❖ **Basisfuncties** - algemene regels voor bepaald gebied (bebouwing, landelijk, infra enz.)
- ❖ **Hoofdfuncties** - regels voor groepen locaties (waarop dezelfde activiteiten zijn toegestaan)
- ❖ **Objectfuncties** - regels voor individuele locaties (met van hoofdfunctie afwijkende regels)

Hoofdstuk 6 Beheer en onderhoud
Afdeling 6.1 Onderhoud- en instandhoudingsverplichtingen
Afdeling 6.2 Gedoogplichten

Hoofdstuk 7 Financiële bepalingen
Afdeling 7.1 Kostenverhaal
Afdeling 7.2 Nadeelcompensatie

Hoofdstuk 8 Procesregels
Afdeling 8.1 Voorbereiding van besluiten
Afdeling 8.2 Gemeentelijke projecten van publiek belang
Afdeling 8.3 Advies
Afdeling 8.4 Maatschappelijk draagvlak
Afdeling 8.5 Andere bestuursorganen

Hoofdstuk 9 Handhaving
Afdeling 9.1 Strafbepalingen
Afdeling 9.2 Kwaliteitsbevordering en afstemming uitvoering en handhaving

Hoofdstuk 10 Monitoring en informatie
Afdeling 10.1 Monitoring

Hoofdstuk 11 Overgangsrecht
Afdeling 11.1 Overgangsrecht
Afdeling 11.2 Bruidsschat

Hoofdstuk 12 Slotbepalingen
Afdeling 12.1 Uitvoerbaarheid en evaluatie
Afdeling 12.2 Overige bepalingen

Bijlagen bij het omgevingsplan

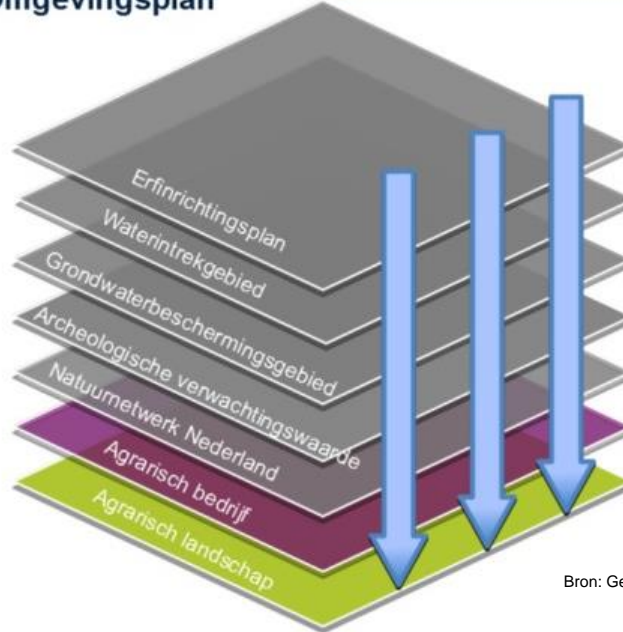
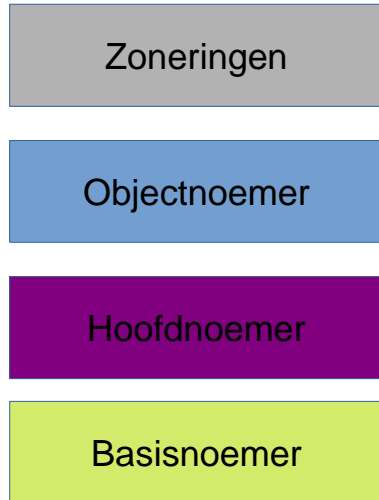

Structuur start-omgevingsplan

- **Algemene regels**
  - algemene zorgplicht
  - algemene indieningsvereisten voor een vergunningaanvraag
  - algemene bouwregels hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken
  - algemene bouwregels gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde
  - algemene bevoegdheid stellen maatwerkvoorschriften
  - algemene aanwijzing inzake bestaande afwijkingen (of specifiek overgangsrecht)
- **Basisfunctie: bebouwing** (bebouwing = gebiedsfunctie)
  - verkeersvoorzieningen t.b.v. bestemmingsverkeer toegestaan (of algemene regel)
  - voorzieningen t.b.v. waterhuishouding toegestaan (of algemene regel)
- **Hoofdfunctie: horeca**
  - horeca toegestaan (insluiten)
- **Objectfunctie: 'adres X'**
  - horeca-categorie (hier 3 en 4, op ander adres 1)
  - regels "toren"
  - specifieke bouwhoogte

Structuur start-omgevingsplan

Bouwstenen Omgevingsplan

Bron: Gemeente Rijssen-Holten

Stap 3: REGELS Toepasbaar

Opzetten toepasbare regels en aansluiten op het DSO-LV

Regelbeheer

- ✓ RTR – STTR/IMTR
- ✓ Functionele structuur en samenhang juridische wereld
- ✓ Maken en beheren vragenbomen
- ✓ Aansluitpunten en aansluitingen

Het doel is om inzicht te verkrijgen in de mogelijkheden en de totstandkoming van toepasbare regels en hoe u deze goed kunt beheren in relatie tot de juridische bron.

Voorbeeld artikel

Lid 4.2.2.2.1 Meldingsplichtige sloopactiviteiten

a. Sloopactiviteiten zijn meldingsplichtig indien:

1. asbest wordt verwijderd, en/of
2. de hoeveelheid sloopafval (naar redelijke inschatting) meer dan 10 m³ bedraagt.

Lid 4.2.2.2.2 Uitzonderingen op meldingsplichtige sloopactiviteiten

a. Lid 4.2.2.2.1 is niet van toepassing op een voornemen tot slopen dat uitsluitend bestaat uit het in het kader van de uitoefening van een bedrijf geheel of gedeeltelijke verwijderen van asbesthoudende:

1. geklemde vloerplaten onder verwarmingstoestellen;
2. beglazingskit dat is verwerkt in de constructie van kassen;
3. rem- en frictiematerialen;
4. pakkingen uit verbrandingsmotoren, en
5. pakkingen uit procesinstallaties onderscheidenlijk verwarmingstoestellen met een nominaal vermogen van ten hoogste 2.250 kW.

b. Lid 4.2.2.2.1 is niet van toepassing op:

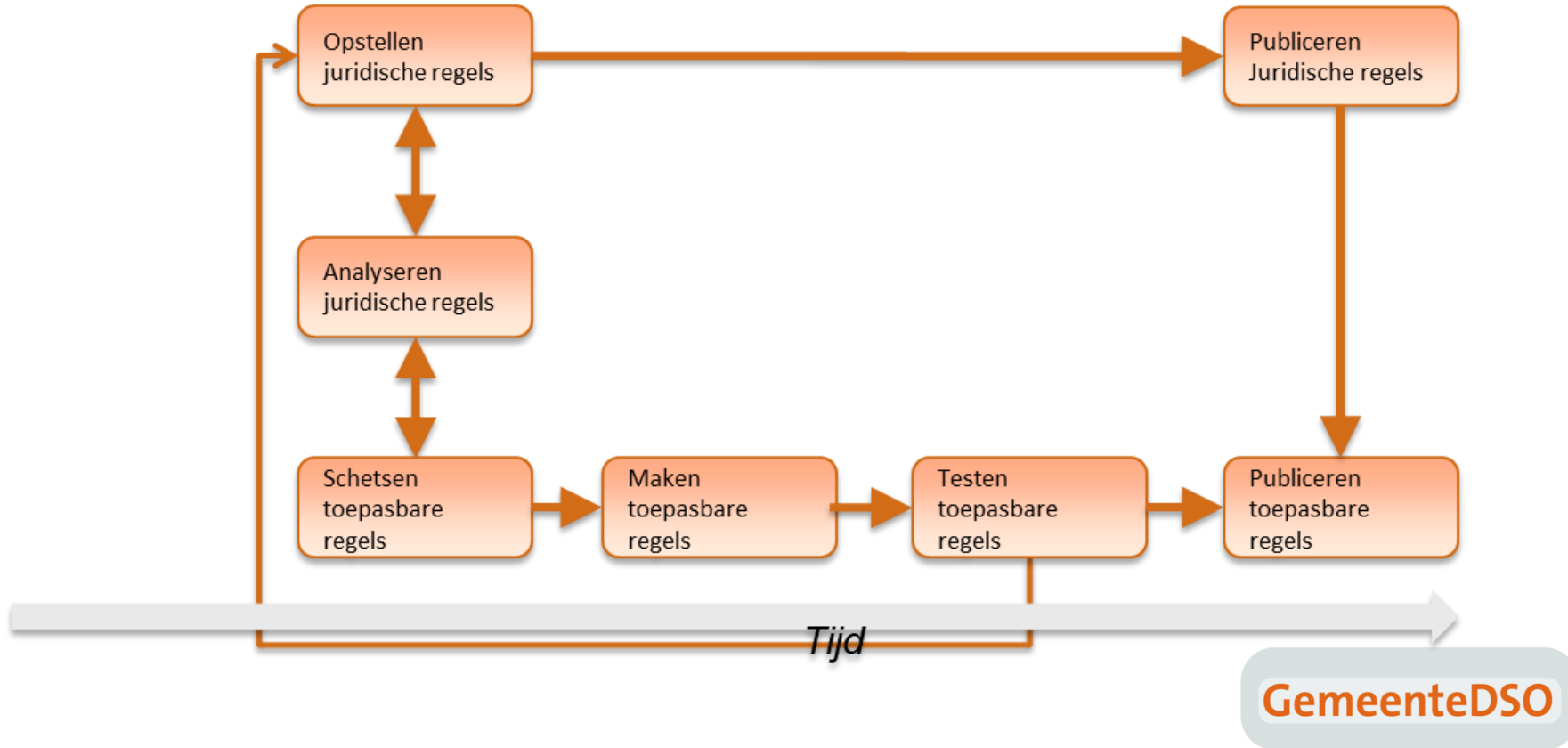
1. het slopen van een seizoensgebonden bouwwerk, en
2. het slopen ingevolge een besluit op grond van artikel 13 van de wet dan wel een besluit tot toepassing van bestuursdwang of oplegging van een last onder dwangsom.

Artikel 4.2.2.3 Vergunningplicht sloopactiviteiten ter plaatse van monumenten en beschermde stadsgezichten

Lid 4.2.2.3.1 Vergunningplichtige sloopactiviteiten

a. Ter plaatse van 'RIJKSMONUMENTEN', 'GEMEENTELIJKE MONUMENTEN' en 'BESCHERMDSTADSGEZICHT' is het verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning van het

Het proces

Schets

Pseudocode

ALS het om een beschermd boom gaat
EN je wilt de boom gaan kappen
DAN geldt er een vergunningplicht

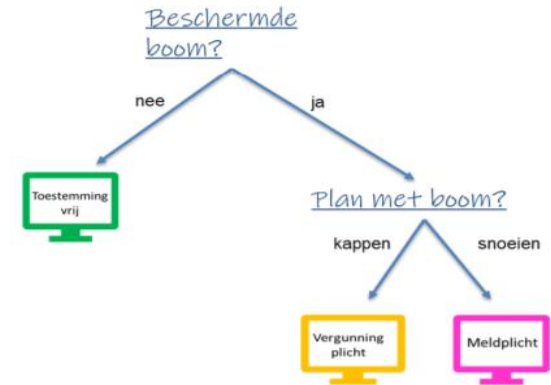
ALS het om een beschermd boom gaat
EN je wilt de boom gaan snoeien
DAN geldt er een meldplicht

ALS het niet om een beschermd boom gaat
DAN ben je toestemmingsvrij

Beslistabel

Herplantingsplicht/bij zonder boom	Type boom	Stam omtrek	Vergunningsplicht
Ja	-	-	Vergunningsplicht
Nee	Wilg, populier, ceder, douglas, berk en fijnspar	Groter dan 95 cm	Vergunningsplicht
Nee	Wilg, populier, ceder, douglas, berk en fijnspar	95 cm of tussen 95 en 65 cm	Toestemmingsvrij

Vragenboom

Toepasbare regel

Bij het slopen van een gebouw **IS GEEN VERGUNNING vereist als**

- Het niet om een monument of beschermd stads- of dorpsgezicht
- Voor al het andere moet een **melding** worden gedaan of is **toestemmingsvrij**.

Bij het slopen van een gebouw **IS GEEN MELDINGPLICHT vereist als:**

- Het een seizoensgebonden bouwwerk is **OF**
- Als de sloop verplicht wordt door een bevoegd gezag **OF**

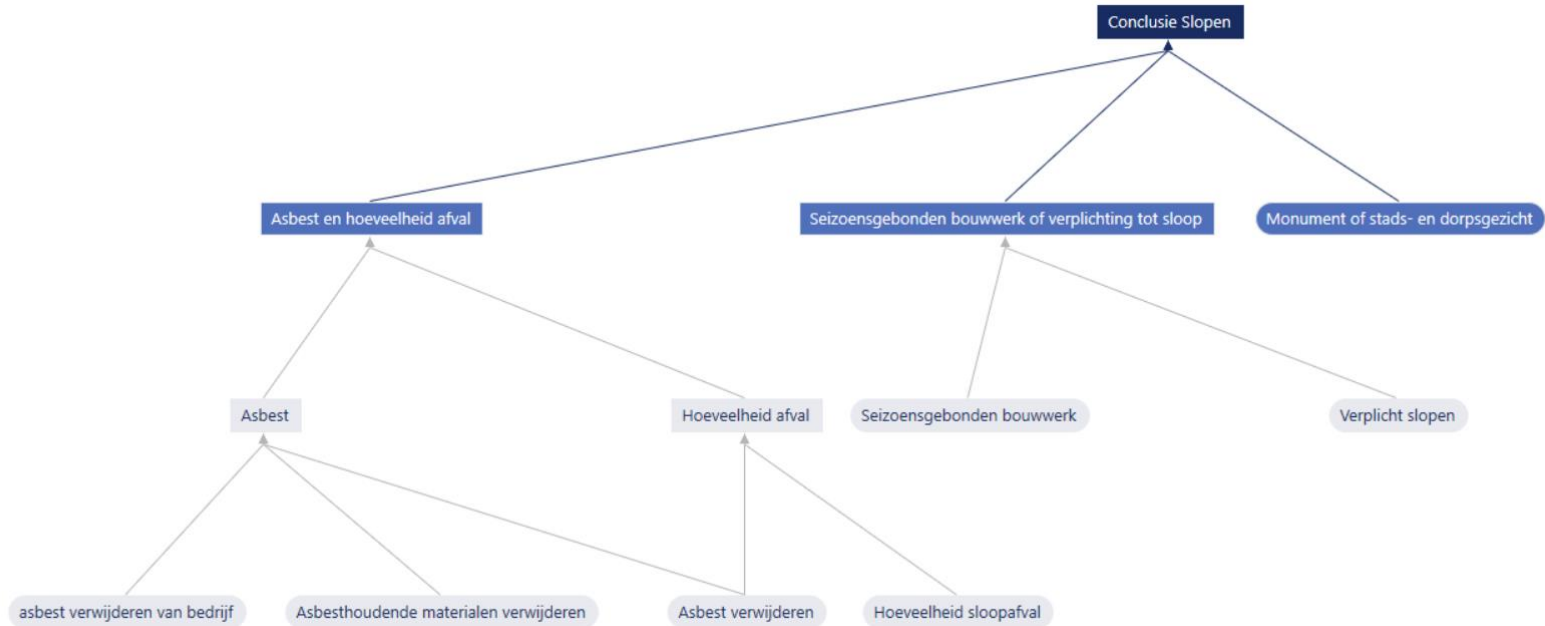
Daarnaast mag asbest worden verwijderd **ZONDER MELDINGPLICHT als:**

- Als het betrekking heeft op een bedrijf **EN**
- Als het om een van de 2a-2e situaties gaat
- **ANDERS** wel een meldingsplicht vereist.

Bij het slopen van een gebouw **IS OOK GEEN MELDINGPLICHT vereist als:**

- Als het sloopafval minder dan 10 kubieke meter is.

Toepasbare regel

Annoteren

Annoteren

Artikel 2.14 Uitritten
1. Het is verboden in gebied A om zonder omgevingsvergunning een uitrit aan te leggen.

Locatie (X,Y)

Activiteit: in Activiteitengroep

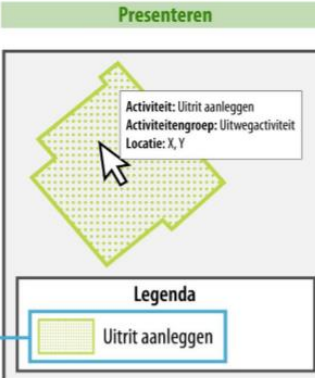
- Uitrit aanleggen
- Bouwactiviteit
- Kapactiviteit
- Uitwegactiviteit

Symboliseren

Symbolisatietabel van Activiteitengroep

Bouwactiviteit	vag421	
Kapactiviteit	vag404	
Uitwegactiviteit	vag418	

Presenteren

Activiteit: Uitrit aanleggen
Activiteitengroep: Uitwegactiviteit
Locatie: X, Y

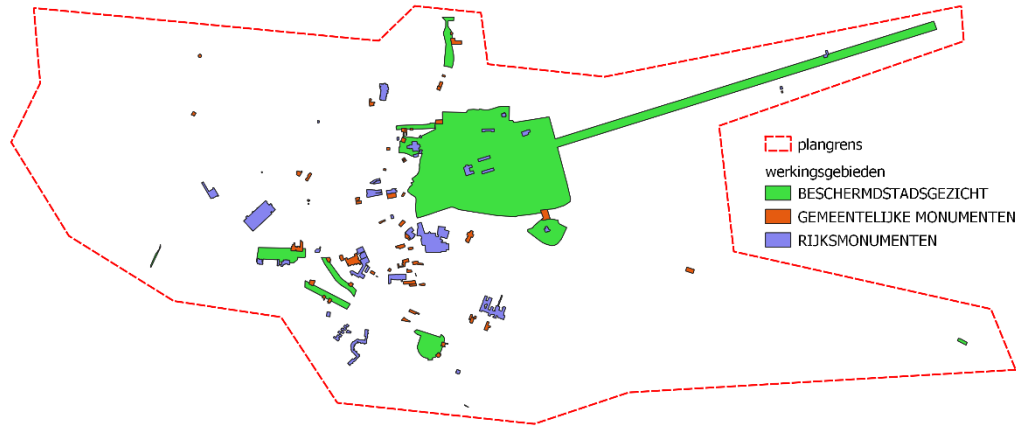
Legenda

- Uitrit aanleggen

Werkingsgebieden

Activiteit: Slopen

Locatie: Het plangebied

In het hele plan gebied gelden de regels voor het slopen. Alleen voor het slopen van een monument of beschermd stadsgezicht geldt een vergunningplicht.

Stap 4: KAARTEN GEO

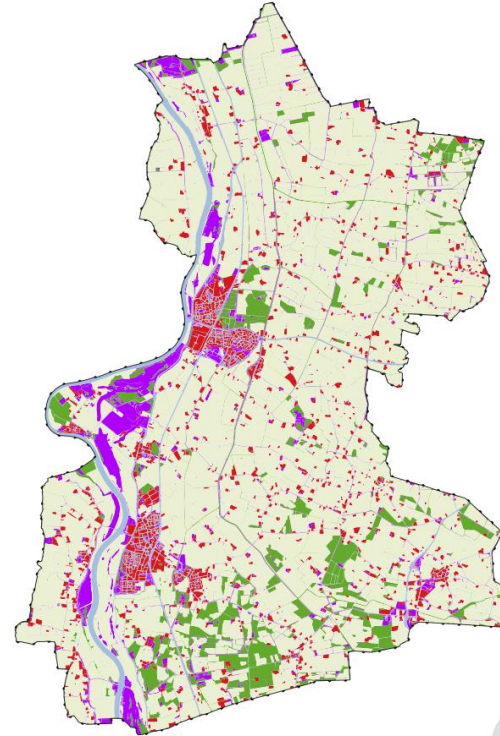
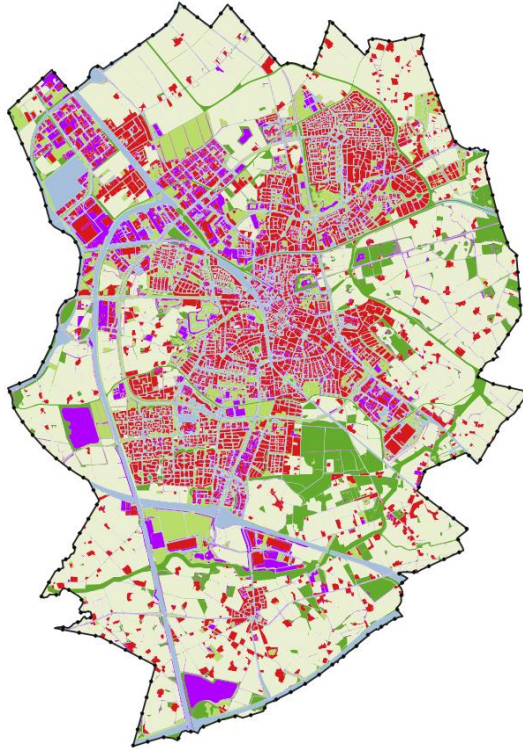
Opzetten van de kaart & werkingsgebieden

- ✓ Gebruik van de BGT als basis
- ✓ Indeling van werkingsgebieden in lagen
- ✓ Toekenning van functies, zones, beperkingengebieden
- ✓ Toepassing huidige plankarten en kadastrale kaart

Het doel is om keuzes te kunnen maken ten aanzien van de geo-informatie aspecten van het omgevingsplan.

basisnoemer

- basislaag**
- Agrarisch landschap
- Bebouwing
- Structuur groen
- Infrastructuur
- Natuurlandschap
-

BGT als basis

- beschrijft wat je ziet
- actueel
- betrouwbaar
- nauwkeurig

- Huidige bestemmingsplannen niet nauwkeurig
- Kadastraal perceel niet gelijk aan wat er mag
- Bestemmingsplan, DKK en BAG zijn extra info om bij twijfel te gebruiken

- Melding bij wijziging BGT → VTH

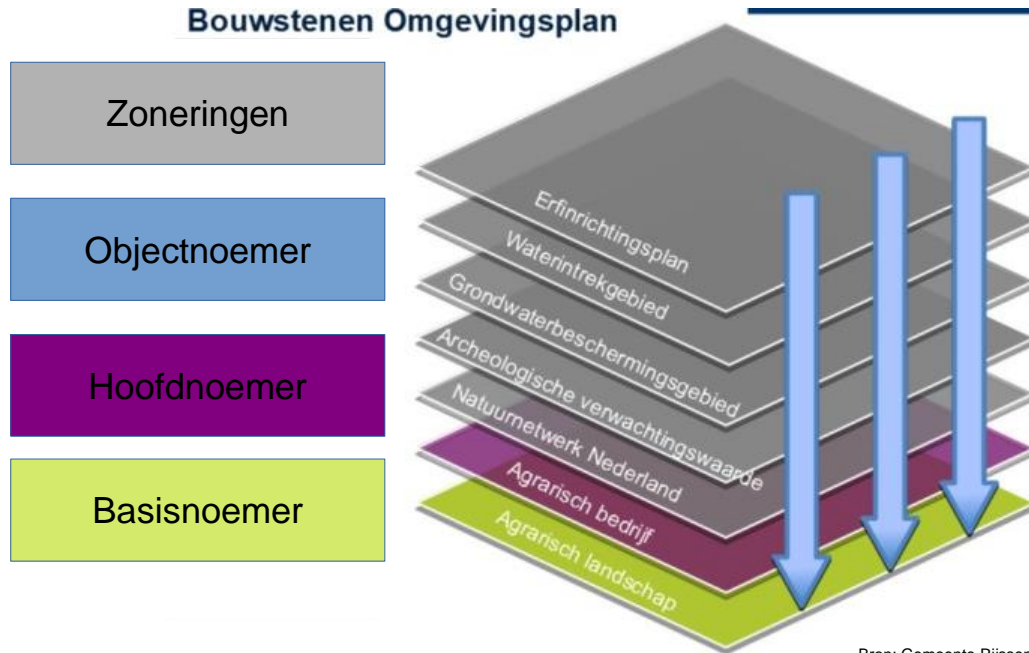
basisnoemer

- Automatisch classificeren basisnoemer vanuit BGT
- “Laat data voor je werken”
- Classificatieregels aanpasbaar.
- Terugkoppeling met planopsteller
- Vlakvullende basislaag

Functieaanduidingsmodel

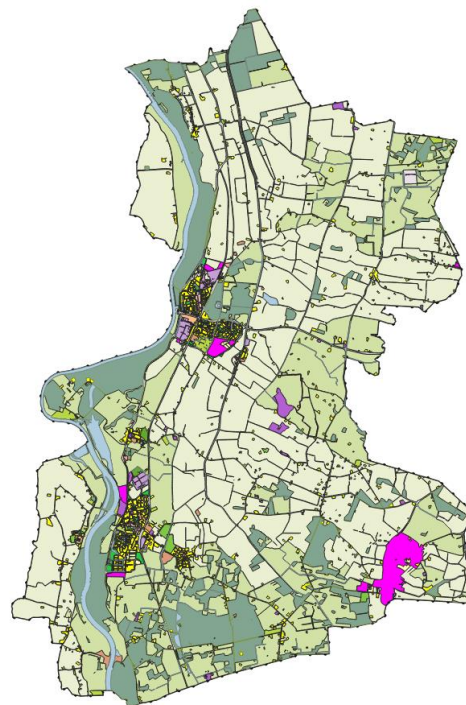
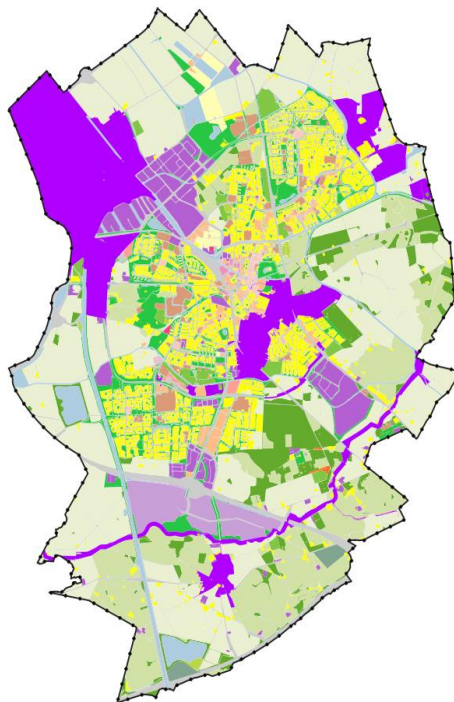
- Basislaag:
  - locaties met algemene regels basisfuncties
- Hoofdlaag:
  - locaties met regels voor groep van activiteiten
- Objectlaag:
  - locaties met specifieke regels
- Lagen met zoneringen e.d.

Bron: Gemeente Rijssen-Holten

hoofdnoemer

- hoofdlaag
- agrarisch
  - agrarisch met waarden
  - bedrijf
  - bedrijventerrein
  - bos
  - centrum
  - cultuur en ontspanning
  - detailhandel
  - dienstverlening
  - gemengd
  - groen
  - horeca
  - kantoor
  - maatschappelijk
  - natuur
  - recreatie
  - sport
  - tuin
  - verkeer
  - water
  - wonen
  - woongebied
  - overig
  -

Stap 5: *Oefenen!* & aan de slag

Timebox

Start-
omgevingsplan
uw gemeente

Opstellen van een 'start-omgevingsplan' in SPRINTS

- ✓ Uitwerking van de werksessies (randvoorwaarden en door uw gemeente gemaakte keuzes)
- ✓ Stappenschema, planning en content leveren
- ✓ Afstemmingsoverleg voor afronding definitieve versie

Het doel is om een eerste opzet van een omgevingsplan (tekst, kaarten en regels) te maken voor een klein gebied. Met dit startplan heeft u voldoende kennis en inzicht om een aanpak te bepalen voor het maken van het volledige integrale omgevingsplan.

Vraag

Hoeveel tijd denkt u nodig te hebben om te komen tot een start-omgevingsplan?

Stap 1: Stappenplan (kick-off)

Stap 2: TEKSTEN   Juridische Regels

Stap 3: REGELS   Toepasbare Regels

Stap 4: KAARTEN   GEO

Stap 5: *Oefenen!* & aan de slag

www.GemeenteDSO.nl

Jasper.Klarenbeek@RHDHV.com

06 12 29 59 96